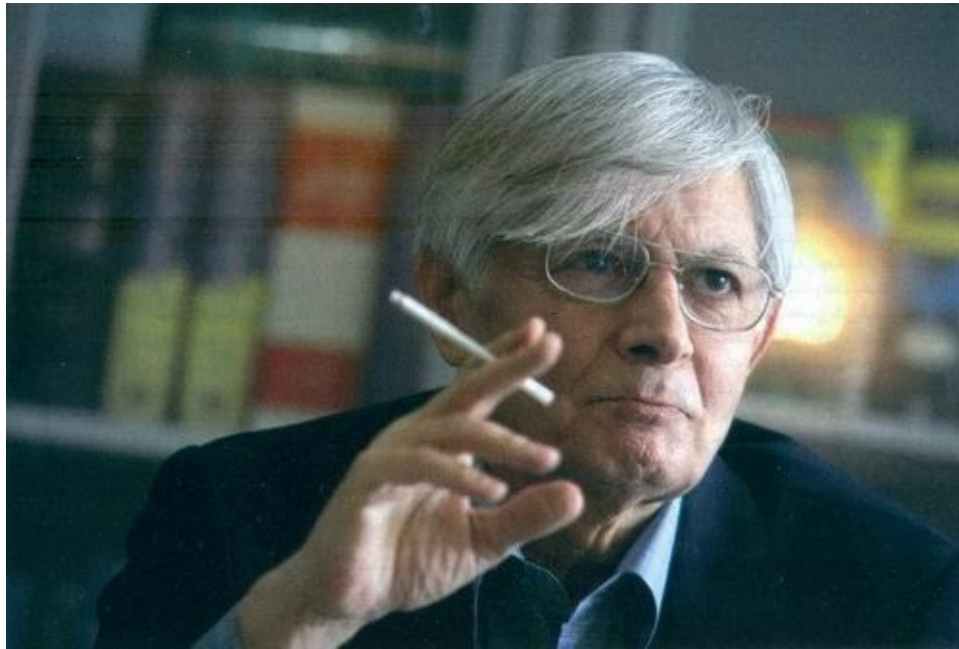

سانسور و حکایت «اولیس» اثر جیمز جویس در ایران

انتشار ترجمهء دکتر رضا بدیعی

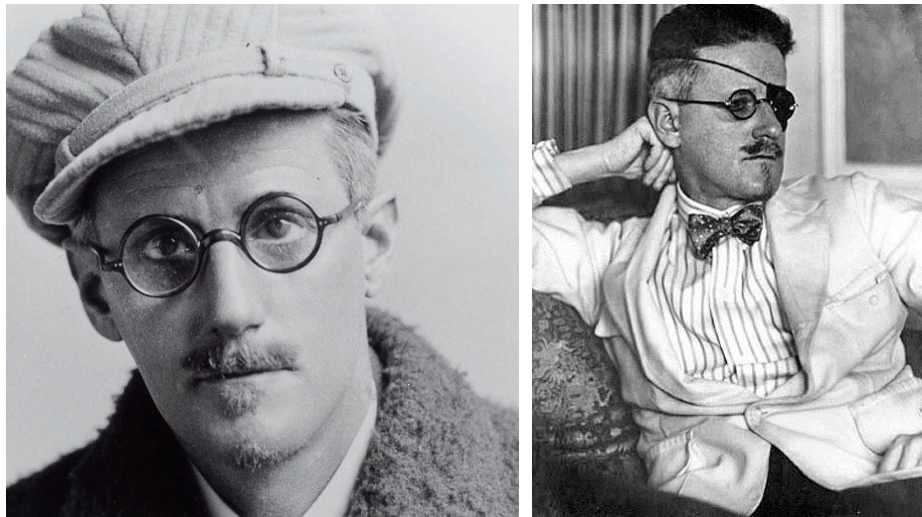
دکتر رضا بدیعی، حقوقدان و مترجم

سانسور و جلوگیری از انتشار رمان اولیس جیمز جویس در ایران طی چند دههء گذشته، حکایتی است طولانی!

اولیسیس (یولیسز یا اولیس) رمانی با بافت نوآور و محتوای جنجال برانگیز به قلم جیمز جویس، نویسندهء ایرلندی است. این رمان که یکی از شاهکارهای ادبیات مدرن است، سومین اثر جیمز جویس بود که در سال ۱۹۲۲ در پاریس منتشر شد.

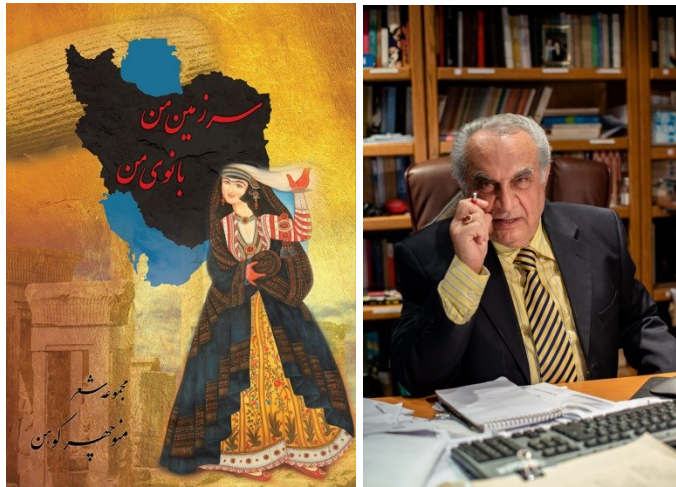
منوچهر بدیعی، مترجم، ادیب و وکیل ایرانی، این رمان را در دهه های شصت و هفتاد شمسی به تمامی ترجمه کرده بود، ولی هنوز تا امروز موفق به انتشار کامل آن نشده و تنها بخشی از ترجمهء دکتر بدیعی انتشار یافته است. به تازگی بخشی دیگر از این رمان توسط انتشارات مانیا هنر منتشر شد: قسمت آغازین این رمان در قالب «جلد اول» با ترجمه فرید قدمی. قرار بوده جلد دوم و پایانی این رمان نیز به زودی منتشر شود، اما هنوز خبری نیست.

نسخه کامل و بدون سانسور این رمان در خارج از ایران، با تلفظ انگلیسی عنوان رمان، یعنی "یولیسز" (این رمان بیشتر با تلفظ فرانسوی 'اولیس' در ایران معروف است) و با ترجمه اکرم پدramنیا منتشر شد و به صورت رایگان در دسترس علاقه‌مندان فارسی‌زبان ادبیات جهان قرار گرفت.

جیمز جویس

اولیس در زمان زندگی جویس نیز به خاطر توصیف بی‌پروای روابط شخصیت‌های داستان با شکایات، احکام قضایی و در نهایت ممنوعیت مواجه شد. اولین نمونه از برخورد مراجع قضایی با اولیس، محاکمه مارگارت اندرسون و جین هیپ سردبیران مجله ادبی لیتل رویو در سال ۱۹۲۱ در شهر نیویورک بود. آن دو به خاطر چاپ بخشی از کتاب جیمز جویس که هنوز در دست تحریر بود، و به جرم نقض قانون ممنوعیت نشر آثار قبیح با مجازات یک سال زندان روبرو شدند که بعداً به جزای نقدی تغییر کرد. در فرازی از کتاب اولیس با عنوان «ناوسیکا»، زن جوانی به نام گرتی مک‌داول هنگام نشستن روی صخره‌ای در کنار ساحل متوجه می‌شود که لئوپلد بلوم دارد به او خیره شده. هم‌زمان با انفجار آتش‌بازی در دوردست‌ها، گرتی به عقب خم می‌شود و لباس زیر خود را عریان می‌کند و لئوپلد قهرمان داستان، مشغول خودارضایی می‌شود. انتشار بدون سانسور این رمان جیمز جویس یکی از شاخصه‌های آزادی نشر و بیان در جوامع دنیا به شمار می‌رود.

انتشار پنجمین کتاب شعرِ منوچهر کوهن: سرزمین من ... بانوی من

به تازگی پنجمین کتاب شعرِ منوچهر کوهن، شاعر و آرشیستکت مقیم لس آنجلس به انتشار رسیده با عنوان "سرزمین من ... بانوی من" که در ژانرهای متفاوت ملی-میهنی، احساسی و خانوادگی سروده شده است. در این کتاب، چند نقد و بررسی از آثار این شاعر به قلم اساتید معاصر ادبیات فارسی همچون دکتر سیما داد، استاد ادبیات تطبیقی در دانشگاه های تهران و سیاتل آمریکا، امیرحسین دهقان و استاد عبدالعلی دستغیب درج گردیده است.

منوچهر کوهن در دفترهای خود شناختی ژرف از ادبیات کلاسیک و نو ایران را نشان می دهد که با خلاقیت فردی او درآمیخته، قطعه های پراحساسی می آفریند. استاد دستغیب در نقد مجموعه شعر دیگر منوچهر کوهن در سال های قبل به نام ذوق حضور چنین نوشته است: "کوهن در این قطعه ها دیگر شاعری منحصرا غنائی نیست، بیان کننده آزادی ...،... رهایی آدمیانی است که زیر چتر تاریکی و هراس، می گریند و فریاد می کشند و شلاق زمانه برتشان فرود می آید. قطعهء "تنهائی" این ایستار شاعر را بهتر نشان می دهد. شاعر در جهانی محصور بسر می برد اما به زودی حصارها درهم فرو می ریزد ...،... مرزها در رویا محو می شود و این همه وابسته معجزه عشق است. کوتاه سخن از دیدگاه شاعر ...،... جهان تهی است و فقط عشق رهاننده است." تهیه این کتاب در تارنمای شرکت کتاب لس آنجلس امکانپذیر است.